

VIII. ÉVFOLYAM.

MEGJELENIK MINDEN VASARNAP.

1914. 31. szám.

Budapest, augusztus 2.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja

a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre — — 12 korona

Félévre — — — 6 korona

Negyedévre — — 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A lókereskedelemről és az ennél előforduló csalásokról.*

III. Lélektani körülmények kibaszálása.

A lócsiszár rábeszélő tehetsége, emberismerete és ügyessége tulajdonképen a vevő gyengéinek a kibaszálásában fekszik. Azért mondja a nép: A lócsiszár ezer szava közül csak egyet bigyj el és azt is csak félig. A lócsiszár kitanultsága mellett az bizonyít a legjobban, hogy a ló legnagyobb hibáját előnyként állítja a vevő elé. Ezt az utóbbi mondást nem szabad ugyan szószerint venni, az azonban bizonyos, hogy a lócsiszár mesterien ért hozzá a ló hibáit lényegtelennek feltüntetni. Az eladó ló kora «épen a legjobb»; színe «épen a legdivatosabb» még akkor is, bogy ha helyenkint *leggyesszürke*; ha a ló ügetésben vagy vágásban kellemetlenül lök, akkor ez «a legegészségesebb» még akkor is, ha a ló járása egyenesen türbetetlen: a félős ló «még fiatal és igen figyelmes: a vén gebe persze már nem fél semmitől». Ha a ló tagadhatatlanul beteg, akkor csak beteg *volt*, «ba majd egészen felgyógyul annál egészségesebb lesz»; ha sánta a ló, akkor az ügyetlen kovács «tegnap» rosszul vasalta meg és a ló színe a következő: vedlésnél épen arra a színre fog változni, a melyet a vevő óhajt. Mindaz, a mi a ló tartásában, szokásaiban és magatartásában kellemetlen, az «angolos, az utolsó divatnak megfelelő». Ha a ló úgynevezett «sillagvizsgáló, akkor a lócsiszár így sóhajtozik: «Igen, mostanában — sajnos — Angliában minden lovat elrontanak és erre az undok fejtartásra szoktatnak; de ba ez uraságodnak nem tetszik, akkor erről a lovat néhány nap múlva ismét le lehet szoktatni.»

Ha a lócsiszár csalafintaságaival túlzásba ment és a vevő kezd gyanakodni, még mindig van egy eszköze, hogy ismét «becsületesnek» lássék. Ilyenkor ő figyelmezteti a vevőt tényleg nem is létező hibákra. Sohasem fogja tehát azt találni, hogy a ló megbotlott, megijedt, ágaskodni akart stb., mert ezáltal a vevőt csak elriasztani, hanem egyszerre csak azt fogja találni, hogy a ló vállán egy csunya folt látható, mit ő eddig nem

is vett észre: természetes, hogy hamarosan kiderül miszerint ez a folt csak por- vagy fényfolt. Vagy azt találja, hogy a két kocsiló nem egyforma magasságúnak látszik: természetesen csak akkor, ha tudja, hogy a lovak teljesen egyformák. Ilyen «becsületes» eljárással, mellyel maga figyelmezteti a ló hibáira, megnyeri a bárgyu vevő bizalmát.

Nyilvánvaló, bogy csupán a beszéd nem elég, adott esetben cselekedni is kell. Az istállóban mindég áll néhány tisztos példány, melyek egész megjelenésük miatt nem igen mutatkozhatnak. Tehát pokróczokkal és fejtakarókkal jól el vannak takargatva, mintha a legértékesebb lovak volnának. Természetes, hogy van még ember, ki éppen ezek iránt a lefátyolozottak iránt érdeklődik, de aggódva kérdezi, bogy olyan érzékenyek-e ezek az állatok? «Sajnos igen» hangzik a felelet «mind azok a lovak, melyek a híres «Kohinoor» nevű mén-től származnak, abban az öröklött hibában szenvednek, hogy tulságosan érzékenyek». A vevő ugyan eddig még nem hallott semmit arról a csodaménről, óvakodik azonban, nehogy tudatlanságát elarulja s persze most már még inkább érdeklődik annak leszármazottjai iránt. A pokróczokat óvatosan kissé felemelik, hogy a vevő a lóból valami keveset láthasson, a szabadban persze ismét gondosan letakargatják az állatot (ez a fogás persze csak hideg időben gyakorolható) és a jó ember végül a szó teljes értelmében «zsákban veszi a macskát».

Természetes, hogy a lócsiszár ezt nem gyakorolhatja minden vevőjével, vevőit ismernie kell és előnye abból áll, hogy nem megy bele mindjárt a vásárba, hanem először megismerkedik emberével és iparkodik kipuhatólni, hogy a vevő mit tud, mit ismer és mit akar. Ezek szerint jár el azután. Ugyanazt a lovat mint esendest és nyugodtat, vagy ha kell mint tüzeset és élénket mutathatja be. Ha pl. egy hiru fiesur áll előtte, kinek a lovaglásban való tudománya szegényes, úgy azonnal biztosítja őt, hogy észrevette, miszerint oly sokat ért a dologhoz, hogy tulajdonképen egy ördögös paripára volna szüksége, a legnagyobb sajnálatára azonban ilyen épen most nincs raktáron; elégedjek meg tehát pillanatnyilag egy olyan lóval, melyben ugyan megvannak az összes erények, de az a hibája, hogy

* A Hans Gross-féle «Handbuch für Untersuchungsrichter» című mű nyomán. (Első közleményt lásd a 29. számban.)

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hang-zereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER I.

cs. és kir. udvari és hadsereg szállít. a Rákóczi Táróg tő feltalálója, Budapest, II., Lánchíd utca 5. — Gyára: Öntőház utca 3. — Regi hangszerek javítása, vétele és becsapása. — Árjegyzék minden hangszer őt külön küldetik.

az úr számára túlságosan szelíd, mi azonban a jó tulajdonságok által százaszorosan fedeztetik. A vitéz lovas ugyan biztosítja a lócsiszárt, hogy bizony igen kellemtelen, hogy ezt a «vén tehenet» át kell vennie, de azért megveszi, ha az azután ugyan nem jármbor, ellenben számtalan hibával van megáldva, akkor az szolgál vigasztalásul, hogy őt legalább «pompás lovasnak» tartották.

A lócsiszár egyáltalában nem takarékoskodik a dicsérettel. Ha a vevő a lovat megvizsgálni készül és ekkor elkezdi a lócsiszár: «Most már nem szólok semmit. Uraságod tisztelettel jobban ért a lovak megvizsgálásához mint a boldogult tanárom» és most azután megereszti igazában a szóáradatot és a leghetetlenebb dolgokat is behizonyítja. Ha a pasas lóra ül, a lócsiszár összeszedi az összes lovászait, kocsisait, lovászyerekeit stb. és suttogva, de úgy, hogy a lovas mindent halljon figyelmezteti őket az úr ülésére, tartására és lovaglására, hogy «tanuljanak valamit». A lovas jobban ügyel a dicséretre, mint a ló tulajdonságaira, hibáira és mindkettőt drágán kell megfizetnie. Hogy az egész eljárás legalább megközelítse a valóságot, a lócsiszár gondoskodik arról, hogy ilyen esetekben kitünő, kényelmes és biztos nyergek álljanak rendelkezésére, melyekben a vevő teljesen nyugodtan és könnyen ülhet. Ezáltal a vevő a kellemes ülést könnyen a ló jó tulajdonságának tudja be.

Ha a lócsiszár vagy annak alkalmazottjai a lovat a vevő előtt lovagolják vagy kocsiba fogva hajtják, akkor is tévedésbe ejtik a vásárlót. Szigorú szabály a lovász vagy kocsis számára, hogy a lovarda nem arra való, hogy ő most a tudományát ott bemutassa, sem pedig arra, hogy ott a ló taníttassék, mert tisztán csak arról van szó, hogy a lovat mutassa be és pedig lehetőleg előnyösen. Nem szabad tehát azt tennie, a mit ő akar, hanem azt, a mit a ló akar és a lovász vagy kocsis tudománya abban áll, hogy úgy tüntesse fel a dolgot, mintha ő ugys csak azt akarta volna, a mit a ló tett. Ha tehát a ló elkezd vágatni, akkor a lovász azonnal vágtagétséget alkalmaz és addig engedi a lovat vágatásban menni, a míg a ló akar és csak akkor fogja az ügetéshez szükséges segítségeket adni, ha a ló magától vágatni kezd és pedig úgy, hogy a vevő nem tudja megkülönböztetni, ki gondolt előbb az ügetésre, a ló-e vagy a lovas?

Ha a ló a legkellemetlenebb módon a falhoz tolokodik, akkor a lovas meghagyja akarata mellett. Legfeljebb még odaszól: «milyen szépen lehet a fal mellett tartani — még a faltól sem fél». Még ágaskodás, bokolás, rugás és minden más kellemetlen szokás is «szándékosan bemutatott mutatványokként» szerepelhetnek, a lócsiszár legfeljebb dorgáló hangon odaszól: «nem szere-

tem, ha lovászm pajkosságból ágaskodásra kényszeríti a lovakat: idővel még a legjumborabb állat is hozzászokhatna».

A vevő pedig ijedten fogja tapasztalni, hogy a megvett ló az ágaskodást máris megszokta.

Különös figyelemmel van a lócsiszár a vevő «szakértő kísérelőjéhez». Ezeket elhalmozza figyelmességükkel és meséikkel, közlésekkel, lehetőleg köszönetnyilvánításokkal, ily módon iparkodik őket ittlétük céljától elvonni. Így a vevő kísérelésben megjelenő állatorvosnak ezerszer megköszöni a multkor adott jó tanácsot, esodólján annak éleslátását, ügyességét és tudását és a vevőnek az állatorvosról csupa igen kellemes dolgokat mesél. Természetes, hogy az állatorvost kellemesen érintik ezek a bizelgések, különösen, ha az az egyén is hallja a dicséreteket, ki őt magával hozta és ezért fizet is. Végül azután mindketten egy igen különös vásárt csináltak.

IV. Egyes élettani körülmények kihasználása.

Az ide tartozó néhány fogás magában véve ugyan még nem büntethető, de könnyen azzá válhatik, ha egyéb csalafintaságokkal együtt, ügyszólván alkalmaztatásuknak tömegével valódi csalúst képez.

Élettani alapelvek felhasználása fekszik már abban a módban, a melylyel a lócsiszár a ló színével a vevőt félrevezeti. Tompa fényű, fehér kantározás a nem egészen tiszta feketéből kifogástalan színárnyalatu lovat csinál, fekete kantár és sötétkek takaró a nem tiszta szürkét eszményi tejszürkévé varázsolja. Minden ló színét emeli egy a hátteret képező egyszínűre meszelt fal és a kevés zairral bekent világos pejből napfényen remek aranyárga lesz.

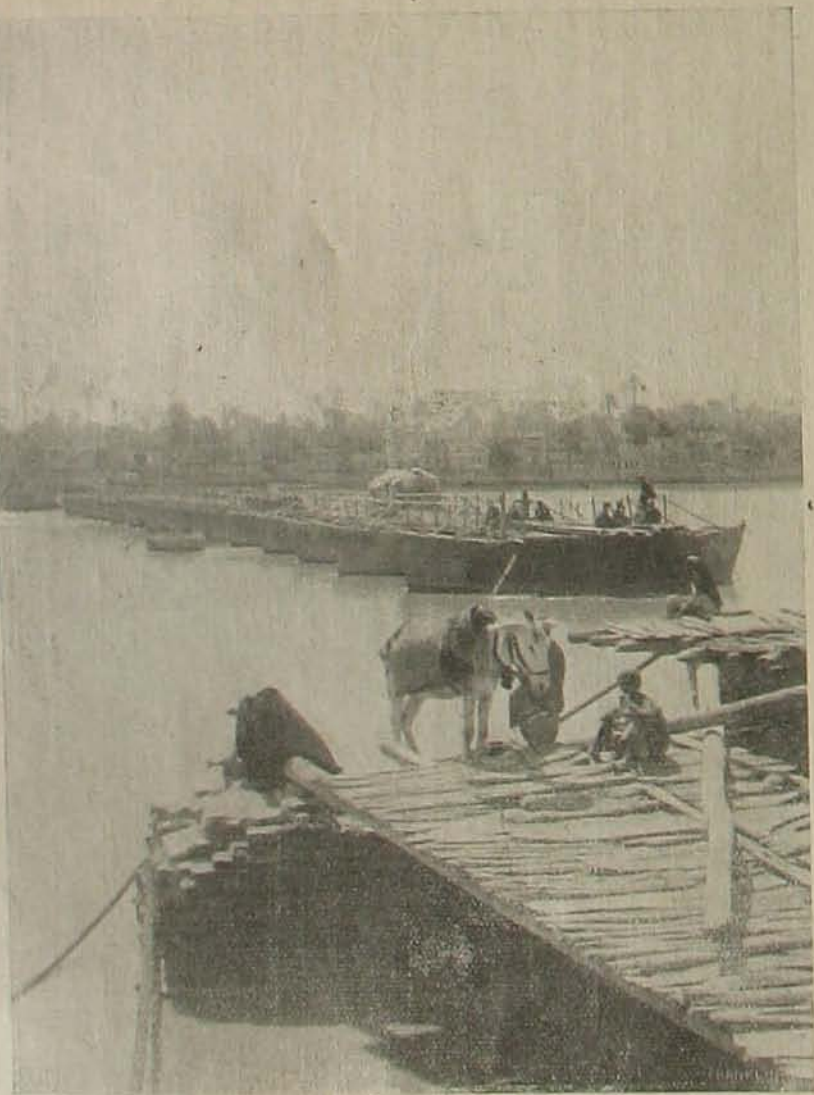
A ló nagyságával hasonló az eset, a mennyiben a mérésnél történt csalást most az elővezetésnél valóvó kell tennie. A túlnagy lovat szerszám nélkül vagy egy igen nagy kocsit elő kell fogni, míg a kis ló magas nyereggel vagy egy apró kocsit elő fogva vezetetik elő. Ha két, nem egyforma nagyságu lovat fognak egymás mellé, akkor a kisebbik tesz a nyerges, a nagyobbik a rudas. Ez által lényeges különbségek kiegyenlítődnek, ha fordítva fogjuk be a lovakat, a különbség megkétszereződik. Azt, hogy ez miért van így, senki sem tudja, a tény az azonban minden kocsis ismeri, és mindenki, a ki egy pár nem egyforma nagyságu lovat akar eladni, kihasználja ezt a különös jelenséget. Mindezekhez hozzájárul még az is, hogy ebben az irányban a ló mikénti szerszámozása is igen nagy befolyással van; a hatás különösen nagy, ha a kantározás igen feltűnő és rikító mert ez a lovak közötti esekély ellátásokat eltünteti. A hatás még fokozódik, hogy ha fejfeltartószár (obercsek) és farmahing által lehetőleg egyforma fej- és

Ha fáj a feje ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítással.

Pálma-ágakból és hánésből készült eszlak.

Képek Bagdadból. — Kinyitják a hajóhidat, hogy egy gőzhajó átmenessen.

farktartás éretik el, mi ismét a lovak közötti egyéb különbségek eltakargatására is szolgál.

Ha már most a fogatot előhajtják, a kocsisnak az a dolga, hogy az alatt az ürügy alatt, hogy a vevő mindent világosan lásson, folyton nyolezasokban hajtson. Természetes, hogy a lócsiszár kocsisa elsőrendű és annak a dolga, hogy a lovakat előnyösen mutassa be. Ha érti a dolgát, akkor egy fogat sohasem mutatkozik előnyösebben és behajtottabban, mint akkor, hogy ha a fogat állandóan nyolezasokban jár. Ez a lócsiszárnak még azt a fölényt is biztosítja, hogy a vevő képtelen egyes hibákat a folyton váltakozó és mégis csak egymáshoz hasonló képek tömegéből kivenni vagy emlékezetében tartani. Különösen nehéz természetesen a nyolez fizéskötő láb közül a hibákat kikeresni. Ha egy lovat folyton csak egy oldalról látunk, akkor is nehéz a hibás — sánta — lábat észrevenni, hát még hogy ha egyszerre két lovat kell nézni, és hogy ha minden pillanatban más-más oldalról látjuk őket. Hibás mozdulatokat, a láb előnytelen földretevését, sőt némi sántikálást sem vagyunk képesek ilyen módon megállapítani. Az a körülmény, hogy két lónak egyszerre történő meg szemlésekor lebetetlen úgy ügyelni a hibákra, mintha egyszerre csak egy lovat látunk, általában sokszor használtatik ki arra, hogy egy pár ló eladásakor egy kevésbé értékeset is közbeacsusztatnak. A lócsiszár úgy állítja oda az értékesebb lovat és azt úgy kifení, hogy az a kevésbé értékeset úgyszólván takarja. Minden szembeötllőbb dolog annyira leköti érzeinket, hogy a kevésbé feltűnő iránt már nem viseltetünk érdeklődéssel és azon könnyen átsiklunk.

V. A tulajdonképeni csalási eszközök.

Ezekhez tartoznak mindazok a manipulációk, melyek közvetlen a ló testén hajtattak végre azért, hogy a hibák eltakartassanak, vagy hogy a ló nem létező jó tulajdonságokkal ruháztassék föl.

Ezek általában mindég csalásoknak tekintendők, ha csak nem olyanok, melyek csupán a ló szépségének az emelésére szolgálva, az állat megjelenését és így értékét is emelik és pedig vagy tartósan, vagy legalább is könnyen megújítható módon. Hogy büntethető csalás forog-e fenn, itt is csak az egész eljárásból és abból vehető ki, hogy a lócsiszár miket beszélt és miket ígért.

Az alábbiakban felsorolattak azok a fogások, melyeket a lócsiszárok az eddigi tapasztalatok szerint alkalmazni szoktak. Megállapításuk, megvizsgálásuk és megítélésük természetesen a szakértő dolga, a csendőrnek azonban tudnia kell, hogy milyen fogások fordulhatnak elő.

1. A ló korára vonatkozó csalások.

A ló kora elsősorban fogai után ítélhető meg, így tehát a vevő figyelme elsősorban a ló metszőfogainak

lapjain levő mélyedésekre irányul, melyek egy bizonyos korig sötét színűek. Ezek a mélyedések idővel lekopnak és ha már eltűntek, akkor a ló legértékesebb és legjobb kora is elmúlt. Ennek következtében a lócsiszárok igen gyakran azzal a fogással élnek, hogy a fogakon már hiányzó mélyedéseket vésővel a fogakba vésik és ennek megtörténte után azokat hegyes izzó vasdarabbal, kén-savval, vagy más festőanyaggal sötétre festik. Csikókat viszont úgy tüntetnek fel egy évvel idősebb korúnak és így már használhatónak, hogy a tejfogakat idejekorán kihúzzák. Ezáltal a vevő annyiban szenved kárt, hogy a lovat vagy nem használhatja egy esztendeig és így azt kénytelen ingyen etetni, vagy pedig — ha a csalást nem veszi észre, — az állatot korai használat által tönkre teszi.

A most leirtakon kívül még gyakori a fogaknak a lefűrészelése is. Az állat előrehaladott korával ugyanis a foghas mindinkább visszahúzódik az állkapocs felé, miáltal a fogak látszólag hosszabbak lesznek. «Hosszu fog, hosszú élet», mondja a közmondás, melyet a lócsiszár a fogak lefűrészelése által kőőlog meghazudtol. Igaz, hogy nem könnyű a fogakat úgy lereszelni, vagy lefűrészelni, hogy ismét pontosan egymáshoz illők legyenek és hogy a család azonnal fel ne fedeztessék, de olyan lóvásároknál, melyeken leginkább parasztemberek jelennek meg, elég jól sikerült a család ez a módja akkor is, hogyba a fogak egyáltalán csak rövidebbek lesznek. A lócsiszár helyzete lényegesen könnyebb, hogy ha a ló szájának és fogainak a megvizsgálását megnehezíti.

Ezt vagy azzal éri el, hogy mesterségesen előmozdítja a ló szájában a habképződést (szappan stb.-vel) úgy, hogy a fogakat a sok habtól nem lehet pontosan meg nézni, vagy az által, hogy a lovat szájfélőssé teszi.

Erre mindenféle kegyetlen bántalmazás szolgál, melyeknek a ló száját kiteszik, úgy hogy az szájának érintésekor újabb fájdalomtól tartván, fogainak megtekintését nem engedi meg. Töbhnnyire a fogak égetése vagy lefűrészelése hosszabb időre elegendő, ha azonban azóta egy bizonyos idő elmúlt, úgy elfelejti a ló a kínzásokat, miért is azokat valamilyen módon meg koll újítani.

A lócsiszár ezen fortélyai bizonyos mértékben azáltal könnyítettnek meg, hogy sok az olyan ember, ki szívesen veszi, ha a ló teljesen szelid ugyan, de fogainak a megtekintését nem engedi meg, mert ez egyrészt bizonyos tüzeségre vall, ha a ló nem enged magával bármit csinálni, másrészt pedig a vevőnek kapóra is jön, hogy ismerősei nem nézhetik meg a ló fogait s így nem adhatnak korára vonatkozólag kedvezőtlen bírálatot.

Ezekhez a korhamisításokhoz tartozik a szemgödrök megfelelő preparálása is. A szemgödrök t. i. a haladó korral mindig mélyebbek lesznek, úgy hogy mély szem-

BUTOR

készpénzért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI. TERÉZ-KÖRÚT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88-59.

BUTOR

Kepck Bagdadból. — Lóvonatu kocsí a külvárosban.

Karaván-állomáshely egy régi görög kútnál.

gödrök a ló öregségére mutatnak. A szemgödrök mélységének csökkentése céljából azokra finom bevágásokat eszközölnek és egy vékony cső segítségével levegőt juttatnak beléjük, erre a sebeket finom öltésekkel összevarrják, mire azok hamarosan gyógyulnak. A hatás, igaz, csak néhány napig tart.

(Folyt. köv.)

Pusztuló emberfajok.

Az ember nemcsak egyénileg, hanem fajilag is alá van vetve a végzetnek. S ha keressük és kutatjuk a történelem régi népeinek utódait s azt biszszük, hogy itt vagy amott, talán megváltozott életviszonyok között, talán őseiktől eltérő nyelvet beszélve, de okvetlenül fenn kellett maradnia unokáinknak: akkor nem szabad elfelejtkeznünk arról sem, hogy az emberi fajok is ép úgy kihalhatnak, elpusztulhatnak, mint akármely növény- vagy állatfaj. Az a fátum, mely elpusztította az ősvilág mastodonjait, a mely kilökte Európa rengetegeiből a hölényt, úgy, hogy ma már csak mesterséges gondozás által lehet fenntartani néhány példányt Oroszország rengetegeiben: elérheti a régi assyr népet is, vagy a parthusok maradványait.

Sőt az ember még hamarabb, még könnyebben indul egyes fajában pusztulásnak, mint egyéb lény. Véréngzőbb minden más fajnál, saját maga pusztítja egymást. Még a legvérengzőbb állatfajok is kímelik egymást, a tigris legfőlebb üzekedés idején vív tusár a tigrissel, de akkor is csak legyőzi azt, meg nem öli. Csak az ember öli meg az embert, hogy könnyebben élhessen örökében. Csak az emberi fajok vállalkoznak rá, hogy kipusztítsanak más fajokat.

Más fajok ismét a körülmények és hatások, vagy saját tulajdonságaik következtében balnak el. Egyes fajok, mint pl. a kharruák vagy a kaliforniai fekete bennszülöttek, szemek előtt vesznek el, mások pedig kihalóban vannak jelenleg, s jóformán napról-napra tapaszthatjuk fogyni számukat, s nem nehéz megmondani az időt, midőn el fog pusztulni utolsó képviselőjük is a föld színéről.

Egyik legérdekesebb kihalt faj Ausztráliának ősi lakossága. Számuk rohamosan fogy, s minden közre játszott, kezdve a természetes okoktól egész az emberi gonoszságig, hogy a múlt század óta egész máig nagyon megapadtak. 1788-ban az angolok behozták közéjük a homlót, a mely egész vidékeket kipusztított. Azután kipusztították vadasaikat, kilölték kőguruikat, melyek

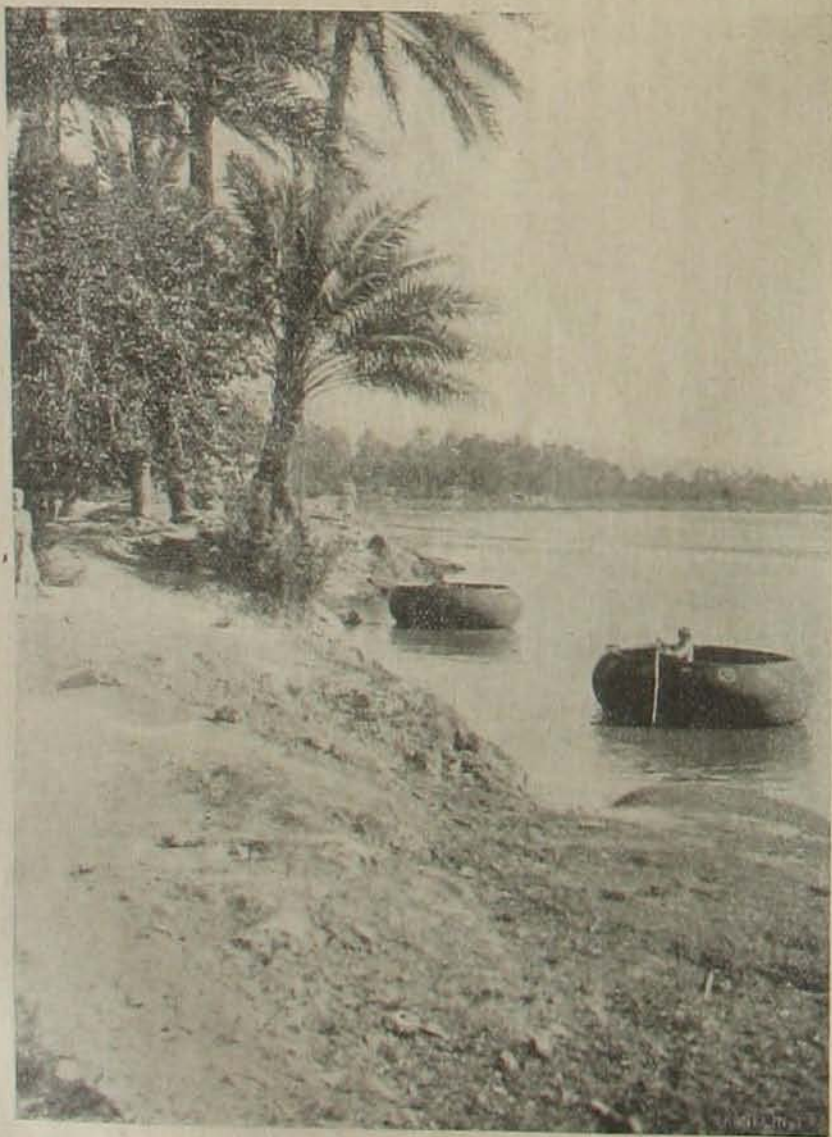
addig nekik adóztak busukkal. A bennszülött nehezebben férhetett búseledelhez. Később a felvirágzott európai kultúra kiszorította őket földjeikről is. A hol előbb vadontermelt számukra a gyümölcs, ott el lett foglalva a tér, s ők maguk a terméketlenebb vidékek felé szorítottak. S ezzel együtt meg kellett változtatniok életmódjukat rohamosan. Az pedig nem lehet káros hatás nélkül a szervezetre. A régi dologtalanság helyett a fárasztó munka korszaka következett. S ez megviselte az egész faj testi szervezetét. Hozzájárult a dohány és a pálinka élvezetének behozatala. A test fogékonyabb lett minden betegség iránt, s ma már óriási arányokban pusztit közöttük a tüdővész. Ők maguk is elvesztették az élethez való kedvüket. A gyermek-gyilkolások napirinden vannak náluk, a mellett pedig a férfiak megcsönkítése által maguk is határt szabnak fajuk elszaporodásának. Nem sok esztendő van már hátra s nem marad közülök hírmondó sem az utóvilágra.

Egy más igen érdekes faj, mely kihálásnak indult, a Mianai vidéken lakó akkák. Kicsi, apró, gyöngö faj, mely ős szomszédaival is alig bírja a barcot. Átlagos magasságuk alól marad a másfél méteren, de nem ritkaság köztük, a ki a métert is alig, hogy megüti. Ősi ellenségeik mellé az európai is csatlakozik. Uralma, melyet Afrikában megalkotott, nagy bevándorlást idézett elő, a erősebb faj kiüzi a gyengébbet. Az alantibb fajok legelőször érzik az élelem fogyatkozását, ők szorítottak össze legjobban, s a legterméketlenebb vidékekre. Mint az akka asszony mondta az európai utazónak: 'bizony elmúltak a régi jó idők, melyekre érdemes visszaemlékezni; akkor még nem tudtuk azt, hogy mi az üres bas, most alig van mivel a szájunkat megtömbessük.'

Két fiatal akka néger jelenleg Veronában él a Minischali-család szolgálatában. Gyermekkorukban hozták őket Mianai vidékéről, s rendes nevelésben részesítették. Egyáltalában nem mutatkoztak képteleneknek a tanulásra. A nyilvános iskolában meglehetősen jó osztályzatot nyertek, a hol pedig olasz nyelven kellett mindent tanulniok. Az egyik zenében is meglehetősen jártasságot tulajdonított el, egyszeri hallásra játszik zongorán még nehezebb darabokat is.

Valamennyi kihalt faj közül talán a legnyomorultabb, s a legszerencsétlenebb a bushmanoké. Afrika Kvalabari pusztaságán laknak ezek, inkább egészen vad, mint félvad állapotban. Kicsi, alacsony, vézna faj. Testük rondkivül sovány és erőtlen, alakjuk állatias. Orruk bőlapult, arczesontjaik kiálló, homlokuk hátracsapott. Kivévé a fejen levő haját, testük egészen szőrtelen, szemöldök, bajusz és szakál nélküliek. Kezeik, lábaik rendkívül kicsinyek, öltözetük vagy egy darab bőr, vagy egyáltalában semmi. Nem ismerik a tisztaság fogalmát, sem a tulajdon széntségét, sem semminemű társadalmi kötelet. Barlangokban laknak, nem bírván semminemű mesterség ismeretével, kivévé, hogy némi tökéletlen fegyvereket tudnak csinálni.

A legtöbb bushman oly sovány, hogy hőre mintegy rá van száradva esontjaira, mint valamely halott vázra. Ez a soványaság a sok éhezésnek és koplalásnak a következménye. Az éhbálál, és a buzamos éhezés következtében beállott tifusz állandóan pusztit közöttük, mert ez a nyomorult faj ritkán jut hozzá, hogy jóllakhatik. De a mellett bír azzal a képességgel, hogy egy-

Képek Bagdadból. — Tájkép a Tigris mellől.

Arab és asszír munkások egy műhelyben.

szerre rendkívüli mennyiségű táplálékot tud magához venni. Úgyzólván valóágos magazinumot csinál a gyomrából, melybe néhány napra való eleséget legyömöszöl. Ilyenkor csodálatosan megnövekszik hasuk, s úgy néznek ki, mint a jó testes, kövér emberek. Csodálatos gyorsan megy náluk az ily átalakulás, s utazók beszélnek, hogy bushmanok, midőn annyit ehetnek, a mennyi csak tetszik, tehát a mennyi beléjük fér, négy nap alatt egészen átídomulnak. A vézna alakok mintha fölpuhadtának, még a bőr is kifeszül tagjaikon.

Testi erejük igen csekély, de kitartásuk, különösen pedig járásai és szaladási képességek, bámulatos. A trappban menő ló mellett naphosszat el tudnak szaladni, sőt galoppban is kitartanak vele kisebb távolságokra. Utazók beszélnek, hogy köves, járhatlan utakon, vad helyeken elkiérik őket, fáradhatatlanul, el nem maradva a lovak mellől, s szökdelve sokszor, mint az antilóp szikláról-sziklára.

Folytonos vadászat, folytonos barangolás közt töltik napjaikat. Kinn bolyonganak naphosszat az erdőn, leve, mikor ejthetnek el egy vadat. A mellett más törzsek által is lakott helyek közelébe csak a legnagyobb elővigyázzattal haladnak előre, nehogy észrevétesseken, s ellenégeik könyörtelen kezei közé kerüljenek. Olykor óraszámra fekszenek el a földön mozdulatlanul, sokszor a forró homokon, máskor az esős időszak bűvös sarában, mindig csupasz testtel, s várják a jó szerencsét, mely közelükbe hozza a vadat. S bármekkora állattal álljenak szemben, megtámadják azt primitív fegyvereikkel, a nyíllal és a bajiót dárdával. Ha oly vidékekre kerülnek, hol néger földművelők lagnak, rávetik magukat azoknak bási állatjaira, elragadják s leölik őket. Ők maguk azonban nem tartanak semmi házi állatot, csak egy kutyafaj követi őket bolyongásaikban, melyet jól fel tudnak használni a vadászatoknál.

A mellett nem táplálkoznak egyedül a vadászat ragad-mányaiból. Szoktak halászni is, feltúrják a földet egyes gyökerekért és gumókért, melyek táplálékukat képezik, összeszedik a hengyák bábjaikat, melyeket jóízűen fogyasztanak el, teletömik magukat sáskával, ha bozzájok férhetnek, a mellett pedig összefogdosnak kigyót, gyikot, békát, pókot s megesznek mindent.

Családi életök úgyzólván nincsen is. Asszonyaiknál többrebecsülik kutyáikat, az öregeket pedig kiűzik a regetegbe, kivált ha nagy az ébség, s nem törődnek vele, hogy a vadállatok pusztítják-e el őket vagy az élelembiány. A mellett azonban sokra becsülik a szabadságot. Fogságba csak ritka esetben kerül egy is, utolsó csepp vérig nagy bátorsággal védik magukat.

Csodálatos, hogy ennyire vadak lévén, bizonyos hajlamot mutatnak mégis a rajzolás és festés iránt. Az általok lakott barlangok falaira szénnel és némely színes földnemekkel alakokat rajzolnak, melyek egyáltalában nem válnak szégyenökre s melyekhez hasonlólt Afrika más benszülött vadnépeinél hiába keresnénk.

A bushmanok száma rohamosan fogy. Ellenségek Afrika minden benszülöttje. Az afrikai földművelő előtt nagy dicsőség mentől több bushmant megölni. A rendes telepek vidékein rendszeres vadászatokat tartanak rájuk mint nálunk a farkaara vagy medvére. S nem kimélnek sem öreget, sem asszonyt sem gyermeket. Még rabzsolgál sem tűrik a bushmant. Bármely afrikai, sz erdőn járva, a szemközt talált bushmant ép úgy lelövi, vagy agyonüti, mint mi a kártékony vadat. Csak az anya nélkül maradt gyermeket viszik magokkal elevenen, mert tudják, hogy anyja, üzetve szeretete által, gyermeke után rohan, kezeikbe jut, s azt is agyonütbetik . . .

Igy pusztítja egymást az ember. Irtóztatóbban mint a legvadabb állat. Afrika belsejében nyíllal, dárdával, Európa civilizált országaiban a kultúra és tudomány válogatott fegyvereivel, de kegyetlen szivtelenséggel mindenütt . . .

KÉPEINKHEZ.

Képek Bagdadból.

Bagdad, a hasonló nevű török-ázsiai vilajet és szandzsák fővárosa, a Tigris folyó két partján fekszik. Régi híres város, már Babilóniának is nevezetes városa volt úgy, hogy a Kr. e. 1100-kori időkből tudunk róla.

Majdnem kétezer évvel később, midőn Szíria, Perzia és Közép-Ázsia felett Abbász fejedelem, — Mohammed próféta nagybátyja — és utódai, az úgynevezett *Abbászidák* uralkodtak, több mint 500 évig Bagdad volt a birodalom és a keleti kalifátus székhelye. Erre az időre esik fénykora is, mert két millió lélekre rugó lakossággal, valamint irodalmi és művészeti tekintetben való fejlettségével világvárosi hírnévre emelkedett s ezt meg is tartotta a XIII. század derekáig.

Bagdad fénykorát a mongolok döntötték meg, a mennyiben 1258-tól kezdve, több mint másfél századon keresztül a mongolok ismételt támadásainak és pusztításainak volt kitéve. Sőt mintba a sors is megirigyelte volna e szépen fejlődött s kulturált lakosságu város fénykorát és hírnevét, hol árvízzel, hol járványokkal segített a mongoloknak Bagdad tönkretévesésében, úgy hogy a XVII-ik század derekán már romokban hevert a város és az említett két millióból már csak 15,000 főnyi lakosa volt a hajdan oly híres világvárosnak. Egykori nagyságát és fényét azonban a szorosokból kiemelkedő várkapuk, tornyok, mecsetek és más egyéb művészeti emlékek maradványai még ma is hirdetik.

A XVII-ik században török uralom alá került Bagdad, a mitől kezdve újból fejlődni kezdett. Fejlődését azonban elősegítette előnyös fekvése. a mennyiben több fontos karaván-utnak találkozó pontja, India termékeinek egyik legfontosabb piacza s a mintegy 2500 km, hosszú Bagdadi vasutnak főállomása.

Mai lakossága már meghaladja a 150,000-t s az előbb említett előnyös befolyású körülmények segítségével egyébként is rohamosan fejlődén, Nyugat-Ázsiának csakhamar egyik legnagyobb kereskedővárosa lett, úgy hogy az utóbbi időben már több európai nagyhatalom versenyez kereskedelmének a maga részére való lekötéséért.

A képek, melyeket ezuttal bemutatunk, Bagdad egyes részeiről és mozgalmas kereskedői életéről szóló felvételek.

HIREK.

Csendőrök megtámadtatása. Sztaneszku Traudafir tinkovai lakos július 19-én este 8 órakor a tinkovai határban a vele szemben szelgálatilag fellépett Deák

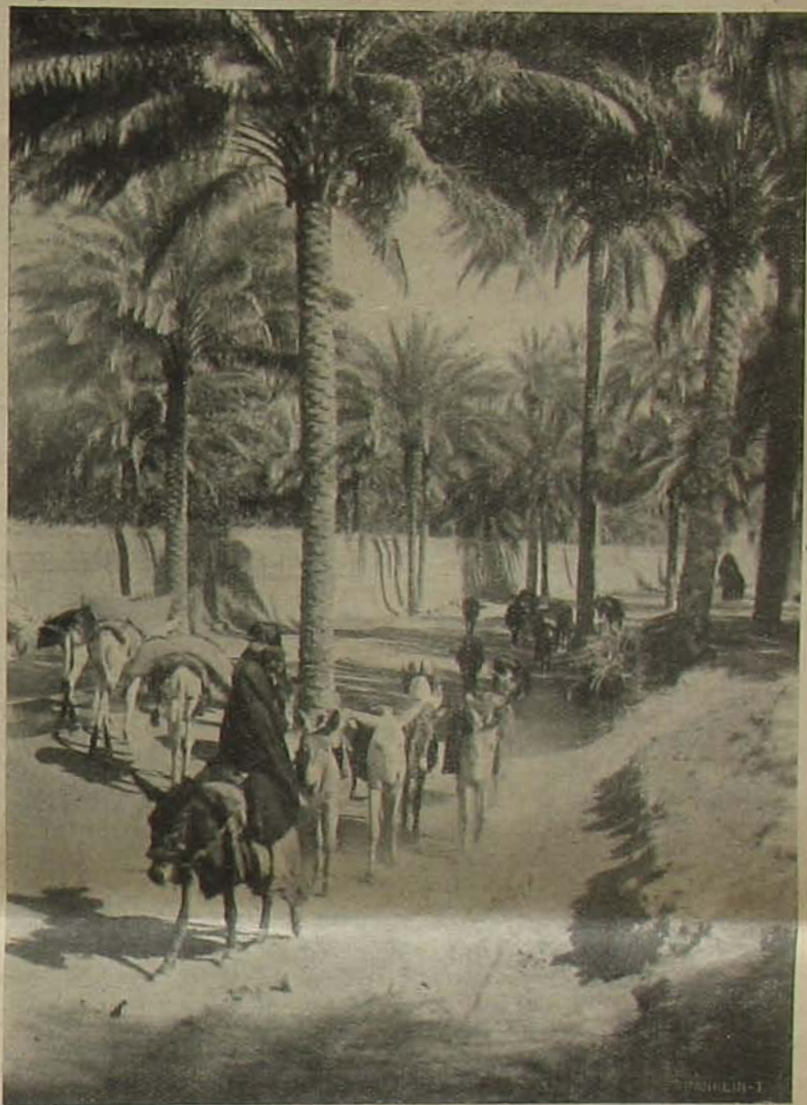
István II. és Lakits Péter csendőrökből állott mácsovai őrsbeli járőrre vadász fegyverből négy lövést tett, majd lefegyverzési szándékkal annak szuronyát is megragadta. Járőr a támadó Sztaneszku ellen lő- és szuronyfegyvert használt s azt életveszélyesen megsebesítette. — Japura Péter csobán, Felsőbábia havason, július 22-én Csedő Péter kudzsiri őrsbeli csendőrre, midőn az egy kincstári legelő örön elkövetett súlyos testi sértési ügyben fogantositandó kikérdezés czéljából feléje közeledett, egy fenyőbokor mellől fegyvert ragadott. Csedő csendőr a támadó csobánt a lövésben megelőzte és azt egy jól irányzott lövéssel oldalba találva életveszélyesen megsebesítette, minek következtében az másnap meghalt.

Balesetek. A vasvármegyei Vép községen átvezető vasvármegyei elektromos művek r. t. tulajdonát képező villamos vezeték a július 23-dikán délután országszerte dübörgött vihar következtében elszakadt s az áram két polgári egyént és öt drb. ökröt, valamint a veszély színhelyére kerékpáron igyekvő Ódor Gábor próbacsendőrt is, ki kerékpárjával egy áramvezető huzalt érintett, agyonsujtotta. — Gerner József csendőr, rendes szolgálatteljesítés közben a déli órákban tartott pihenő alkalmával, július 23-án a rezsőházi hajóállomás közelében járőrvezetője és a hajóállomás esónakosa társaságában a Tiszában fürdött, miközben minden valószínűség szerint szívhüdést kapott és a vízben nyemtalanul eltűnt. Hullája eddig feltalálható nem volt.

Kérelom. Farkas Ferencz, Dabosfalván állomásozó csendőr, kéri Szalai Imre és Ferenczi Péter cs. ez. őrmostoreket, kikkel 1907 tavaszán Szegeden próbacsendőri vizsgát tett, továbbá Santa Baliut csendőrt, kivel 1910 és 1911-ben a zsidovini őrsön együtt szolgált, hogy czimüket közöljék vele.

KÜLÖNFÉLÉK.

Az elülyedt falu. Anglia déli partvidékén valóságos itéletidő járt nemrégiben. A napokon keresztül dúlt szörnyű viharok pedig különös változást idéztek elő a parton. Így például Norfolk közelében egy levélbordó nagyon különös dolgokat tapasztalt. Az a hely ugyanis, a hol néhány nap előtt még a bösz tengerhullámok járták boszorkánytáncukat, most egészen szárazon állt és ezen a szárazon különös dolgok voltak láthatók. Közelebb menve, megállapította ugyanis, hogy az ott nagy összevisszaságban fekvő tárgyak egy falu

Képek Bagdadból. — Pálmával szegélyezett külvárosi utca

bázainak maradványai. A fölfedezésről a levélbordó nyomban értesítette a szomszédos városka polgármesterét, a ki azután a kivonult tudós szakértőkkel megállapította, hogy a XVI. században a kérdéses területen egy nagy falu állott, melyet egy alkalommal a megáradt tenger hullámai elnyeltek. A megejtett alaposabb és tudományos vizsgálat pedig igazat adott a polgármester és szakértői feltevésének. Az első napon a templomtorony még tíz méter magasan állott, de pár nap alatt beomlott. A többi házból csak az alapfalak maradtak meg. A partvidék lakossága persze, a mint a különös esetnek híre ment, azonnal a romokhoz sereglett, hogy ott értéktárgyak után kutasson. Találtak is mindensféle házi eszközöket, mire Londonból külön bizottság jött a színhelyre. Csakhogy ez a bizottság már elkésve érkezett, mert a tenger csak nébány napig maradt visszahúzódva, a mikor újra elöntötte a partot s a régesrégén elülyedt falu ismét víz alá került. Dél-Anglia partja egy más részén Hastings közelében, hasonló

hatása volt a rémes viharok; ám itt nem egy elsüllyedt falut emelt ki a vihar a tenger vizéből, hanem csupán egy régi hadihajót, a mely már hétszáz év óta nyugszik a vízben, az iszapos tengerfenéken. A «Great Anne» hadihajó ez, a mely 1690-ben a Beach Head mellett megívott tengeri csatában süllyedt el és azóta a part homokzátonyán feküdt. Az óriás erejű hullámmás most összehalmozta a homokot és a bajót ennek a telejére emelte föl, mely azóta apály idején mindig láthatóan mered ki a vízből.

A vatikán és a gázvilágítás. Most van hatvan éve, hogy Rómában megjelent az első gázlámpa. Ebből az alkalomból érdekes apróságokat elevenítették föl az olasz lapok a gázvilágítás római történelméből. 1844-ben Rómába jött Shepherd angol mérnök és kiballgatáson jelent meg XVI. Gergely pápánál, hogy annak a pártfogását is kikérje a gázvilágítás érdekében. A fogadtatás azonban nem volt valami kedvező. A mikor a mérnök azt ajánlotta, hogy a Vatikánban is vezessék be a gázvilágítást, Gergely pápa így szólt: — «Ajánlata ellenkezik az egyház alapelveivel». Nem is engedte meg Gergely pápa, hogy a gázvilágítást bevezessék a Vatikánba és csak utóda IX. Pius alatt gyújthatták meg a pápák otthonában az első gázlámpát. Egyébként a világítás miatt később, 1893-ban is volt egy kis nézeteltérés a Szentszékkal. Ekkor ugyanis a villamos világítás bevezetéséről volt szó és főleg az úgynevezett örök-mécsét akarták sokan villamos körtékkel helyettesíteni. Parocchi bíboros ez ellen teljes határozottsággal állást foglalt és csak halála után vonulbatott be a villamos világítás a római templomokba és egyházi épületekbe.

Nagy emberek életkora. Az emberi életkor tartama a nemi állapotok és intézmények hasznos vagy káros voltának a mérlege és fokmérője, mert kedvezőtlen életkörülmények között senki sem élhet sokáig. Már most úgy látszik, hogy ez a mende-monda, mely szerint az emberi nem az előbbi korokhoz képest degenerálódott volna, egészen alaptalan. Legalább a statisztikából az tűnik ki, hogy a mai kor emberei éppen akkora életkort érnek meg, sőt még jóval nagyobb, mint a régebbi idők és korok emberei. Kétségtelen például, hogy a híres emberek életkora a legutóbbi 200 esztendő alatt rendkívül magas volt. Landor és Manzoni költők 89, Tennyson 83, Wordsworth 80, Béranger és Browning pedig 87 éves korukban haltak meg. Magas életkort értek a festők is. Cornelius például 89, Nats pedig 80 évet élt; valamint ugyancsak magas életkorban haltak meg a híres zenészek és zeneköltők is, a kik közül Auber 89 évet ért meg. A kétszáz évet felölelő statisztika negyvenhat költő életkorát teszi vizsgálat tárgyává és ezek átlagos életkora 66 év volt. A 39 festő és szobrász művész életkorának átlaga szintén 66 év, a 30 zenésze 65, a 26 szépiróé 63, a 40 íróé 67, a 22 papé 66, a 35 híres asszonyé 69, a 48 tábornoké és tengernagyé 71, a 112 államférfiúé pedig 71. Látnivaló tehát ezek-

ből a hitelesen megállapított számadatokból, hogy az átlagos életkor csökkenéséről nem igen lehet szó és hogy a régebbi idők és korszakok élmélyös dioséréte — a modern korszak rovására nagyon is igazságtalan és teljesen alap nélkül való. A nagyvárosok egészségügyi intézményei, a járványok leküzdése és az új kor számos vívmánya bizony mind csak arra szolgál, hogy a modern ember élettartamát lehetőleg meghosszabbítsa, ami a mint ez látható, sikerül is.

Életmeghosszabbító intézet. A new-yorki «Életmeghosszabbító intézet», melynek alakulásáról annak idején megemlékeztünk, azzal kezdte el működését, hogy megvizsgálta számtalan bank és másfajta cég alkalmazottainak egészségi állapotát. A vizsgálatok eredménye az volt, hogy az alkalmazottak 40 százaléka nem normális egészséggel. Közülük 10 százaléknak volt olyan szív és vesebaja, hogy az illetők nem is tudtak róla. Sok volt a tüdőbeteg is és az olyan, kinek a rossz táplálkozás ásta alá az egészségét. A nem normális egészséggel egy negyed részét rögtön orvosi kezelés alá kellett venni. Az «Életmeghosszabbító intézetet» Taft elnök, Gorgas ezredes, Fisher Irving tanár, Vanderlipet, Frank bankár alapították. A részvényesek öt százaléknyi osztaleket kapnak a fennmaradó nyereséget pedig a népegészségügy ápolására fordítják.

Földkörüli repülés. San-Franciskóban már elkezdtek a földkörüli repülés szervezésének előmunkálatait. A repülésnek a jövő esztendőben a világkiállítás évében kellene megtörténnie. A díjak összege már is jóval meghaladja a két milliót. Az indulás a jövő évnek május 15-én lesz meg San-Franciskóban.

Kincsek a tenger fenekén. Bár nagyon kevés a reménye annak, hogy az «Empress of Ireland» roncsait kiemeljék a tengerből, megkísérlik, hogy kiemeljék legalább azt a négy millió értékű ezüstöt, mely 163 zsákocskába csomagolva a hajó egyik kamrájában van elhelyezve. Az bizonyos, hogy az a sok ezer korona, mely az utasoknál bankjegyekben volt, végleg elveszett. A nagy tengeri utaknál az utasok rendszeren sok bankjegyet visznek magukkal. E bankjegyek elvesztése tulajdonosaiknak kárt jelent, a bankoknak azonban nyereséget. Ha valaki elveszít egy angol bankjegyet, értesíti erről a Bank of England-ot a közli az elvesztett bankjegy számát. Egy bizonyos idő múltán, ha addig nem került meg, a bank kifizeti az összeget, természetesen azonban előbb irást vesz róla, hogy az, a ki a pénzt felvette, visszafizeti az összeget, ha a bankó mégis forgalomba kerülne.

Mennyi ételt fogyaszt az ember? Egy francia újság ezt a feleletet adja erre a kérdésre: Az átlag-ember 500 gramm kenyeret, 250 gramm húst, 400 gramm főzeléket, 1 liter bort, egyötöd liter tejet, 80 gramm gyümölcsöt és 18 gramm sót fogyaszt el naponta. Az

adatok természetesen a francia ember táplálkozására vonatkoznak, mert például a német ember több húst, de kevesebb kenyeret, főzeléket és gyümölcsöt eszik meg. A bor helyett is inkább sört kellene tenni, ha németekről van szó. És így van ez minden nemzetiségnél. Mindegyiknek mások a fő táplálékai és így mind-egyiknél másként alakulnának a részletes adatok, de a végeredményeknél már nem lenne agy az eltérés. A francia adatokat véve alapul, egy hetven esztendő ember élete folyamán 12,775 kilogramm kenyeret, 6400 kilogramm húst, 10,220 kilogramm főzeléket, 2050 kilogramm gyümölcsöt, 490 kilogramm sót, 25,550 liter bort és 5110 liter tejet vesz magához. Hogy az együtt milyen óriási tömeg, az talán úgy lesz a legértetőbb, ha megemlítjük, hogy ezek az élelmiszerek 15 tehevaggonra négy tonna súlyú rakományt számítunk. Ugyanez a tömeg száz köbméteres teret tölt ki.

Dohányzás a törvényhozásban. A kaliforniai törvényhozás tagjai csak három év előtt vihették ki maguknak a dohányzási jogot, elkeseredett harcok után. A sacramentói szenátusban ugyanis tilos volt a dohányzás, a míg Beban san-franciscói szenátor indítványt nem terjesztett be a tilalom megszüntelése iránt. Az indítvány felett heves küzdelem támadt. Az elnöklő alkohománzó, Wallace az állította, hogy a dohányzás befolyásolja a munkakedvet. Ezzel szemben Flinn szenátor azt mutatta, hogy a dohányzás még növeli a munkakedvet, mert senkinek sem kellene a tanácssteremből távozni, hogy dohányzási szenvedélyét kielégítse. Az érvelés hatott, a dohányzási tilalmat felfüggesztették és azóta a szenátorok vigan pöfékelnek az ülésteremben és olyan füstfellegeket bocsátanak a levegőbe, hogy az elnök az emelvényen a felhők közt trónoló Zeus-hoz hasonlít.

Gyermekvédelem. Új társaság alakult a minap New-Yorkban, mely céljául a gyermekápolás szervezését tűzte ki. Különösen azokról a gyermekekről akarnak gondoskodni, kiket anyjuk, míg munkába megy, naponta több óráig egyedül hagynak. A társaság több házat akar

építeni, csupa kis lakással. A lakásokat olyan anyák kapják majd meg, kiknek van valami foglalkozásuk. A társaság tőkéje máris 2 millióra rúg. A babák házában egy-, két- és háromszobás lakások lesznek. Valamennyi lakásnak fürdőszobája is lesz. Egy-egy szobának a havi bére átlag 80 korona. Havi 75 koronáért a gyermekápolónők gondjaikba veszik a kis gyermekeket. A kicsinyek számára nagy játék- és éttermeket építenek majd. Az anyák reggelit és ebédet is kaphatnak az épülő házakban, úgy, hogy a főzéssel sem kell bajlódniuk. New-Yorkban igen drágák az egészséges lakások és ezért az új társaságot hamarosan elbalmozzák majd a lakáskereső ajánlataikkal.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

Sajtény. Nem.

Kiváncsi. Pénzintézetek megbízhatóságáról nem adhatunk felvilágosítást.

B. F. A határrendőrségnél töltött vizsgálati idő a csendőrségi pótdíj szempontjából nem jön tekintetbe.

Vitakozók. 1. A bécsi Burg udvarán Ferenc császár, míg a két muzeum közötti téren Mária Theresia királyné szobra áll. 2. Helyesen van alkalmazva.

Havasi csendőr. Medárd-napja június nyolcozadikára esik.

Virágszál. 1. Nem egyenrangú. 2. Igen. 3. Nyugdíjának két évi összegét.

Létka 100. 1. Igen. 2. Nem kapnak. 3. Nem kötelesek. 4. 16 koronát havonta. 5. Borra való gyanánt kapják.

Sz. F. Nézetünk szerint igen.

D. 1. „Altiszt” fogalom alé esnek. 2. Középiszkola nélkül nem pályázhat. 3. Ha van középiszkolai végzettsége akkor mindegy.

K. S. 225. 1. Apró-cseprő közzegzdájkodási kérdések elbírálásába nem bocsátkozhatunk. 2. Szabályozva nincs.

Kiváncsi. Nem illeti meg.

Vitakozók. Az első számadás helyes.

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olcsón finom és jó hangszert szállítani, mint **REMENYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, czimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszor, húr, stb., míg **Remenyi** legújabb képe-árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvetés díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kerendő.

36

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapirokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— **Telefon 153 44. szám.** —

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő leköltése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával). 2. Oly takarékbetét után, melynél a betevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem kéri, 5 1/4% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával).

Előleget nyújtunk értékpapirokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, futózányok és chequek beszedését elvállaljuk igen mérsé. ell. költségek felszámításával. Veszünk és eladunk értékpapirokat, idegen pénzeket.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás.

Ó császári és apostoli királyi Felsége folyó évi július hó 19-én Bad Ischl-ben kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben *kinevezni* méltóztatott:

Rómay Béla alezredest, a II. számú csendőrkerületnek Temesvárra kikülönített törzstisztjét, ezen csendőrkerület parancsnokává;

Kiss László, III. számú csendőrkerületbeli alezredest, a nagyváradí országos csendőriskola ideiglenes parancsnokát, ezen iskola parancsnokává;

Szanyi Árpád, II. számú csendőrkerületbeli alezredest, a VIII. számú csendőrkerület parancsnokává, és

Báró Gyula alezredest, a IV. számú csendőrkerület ideiglenes parancsnokát, ezen csendőrkerület parancsnokává.

Okiratilag megdicsértetett:

A m. kir. VII. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Horváth József próbacsendőr a folyó évben Budapesten megtartott hadsereg-szuronyrivóversenyen felmutatott és a verseny vezetősége által is elismert szép és a csendőrség tekintélyét és jó hírnevét öregbítő eredményért, valamint az elért siker érdekében kifejtett vállalkozása és szívós kitartásáért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. VII. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Opris József és Bereczki József csendőrök, két csalási eset kiderítése körül taunitott gyors, ügyes, leleményes és eredményes eljárásukért.

Járőrvezetői jelvényvel elláttattak:

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Szabó János VI., Blahó Károly, Majoros István, Zsigmond György, Pap Károly, Sebestyén Mátyás, Szabó Gábor, Jablanov Dusan, Molnár István, Boros Tamás, Koprich István, Kovács Lőrincz és Haya György csendőrök.

Névváltoztatás:

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Mári Mihály próbacsendőr, a m. kir. belügyminiszter 1914. évi 62.734/VI—a. számú engedélye alapján, vezetéknevét „Marosi”-ra változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Mezei János csendőr, Balog Máriaival, 1914 július 18-án, Kiskunmajfán.

Pályázatok

a mozgósítás tartama alatt nem közöltetnek.

ÓVÁS és KÉRELEM!

Szántó József 16 éve álló gépáruháza kizárólag alanti czímen létezik Szegeden a városi bérpalotában. Kérem tehát sok ezer üzletbarátomat, ügyeljenek! hogy meg ne tévesszék basculó nerű czégek és szigorúan Szántó József nevével követeljenek rendelés megtételénél. Flókraktáram pedig nincs Szegeden, de sehol az országban. Csakis

nálam kaphatók: katonai hegyi, Postillon, Britania és Helical kerekparok a tünélküli Pathéfon beszélőgépek és lemezek töltetése is nálam van, csendőrségi díszvárfőgépek csekély részletűzésre. Fűárjegyzékem ingyen küldöm. Várom becses rendeléseiket és ez non küldöm üdvözetemet sok ezer pártoló barátainak. ::

SZANTÓ JÓZSEF

gépáruháza Szegeden, városi bérpalota.

Várnay és Fia, Budapest, VI., Gyár-utca 26.

Nyomtatványok
Sapkák
Keztyük
Kardbojt
Celluloid kezelő és nyakra való
Czipókrém
Fegyverzsir
Borotváló készlet
6, 10 és 20 éves
szolgálati kereszt
stb. stb.

Nagyvárad, Ralikovszki-ut 24. Szeged, Kárász-u. 9.

Mindennemű felszerelési tárgyak
 dus raktára olcsó árakkal.

Szives figyelmébe ajánljuk háziilag készült, zefir, kreton és szabályos fehér ingeinket kitünő minőségben és olcsó ár mellett.

Kívánatra készséggel küldünk ezekből választás végett.